

WETEN HOE HET VOELT

Visie op (benutten van)
ervaringskennis bij Levvel

Visie op (benutten van) ervaringskennis bij Levvel

(juni 2024)

‘Weten hoe het voelt’ beschrijft de visie op (benutten van) ervaringskennis bij Levvel.

We delen eerst waarom een visie nodig is. Daarin ook iets over de geschiedenis van ervaringskennis bij Levvel en over hoe deze visie tot stand kwam.

De visie is vervolgens opgebouwd uit drie onderdelen:

Leeswijzer

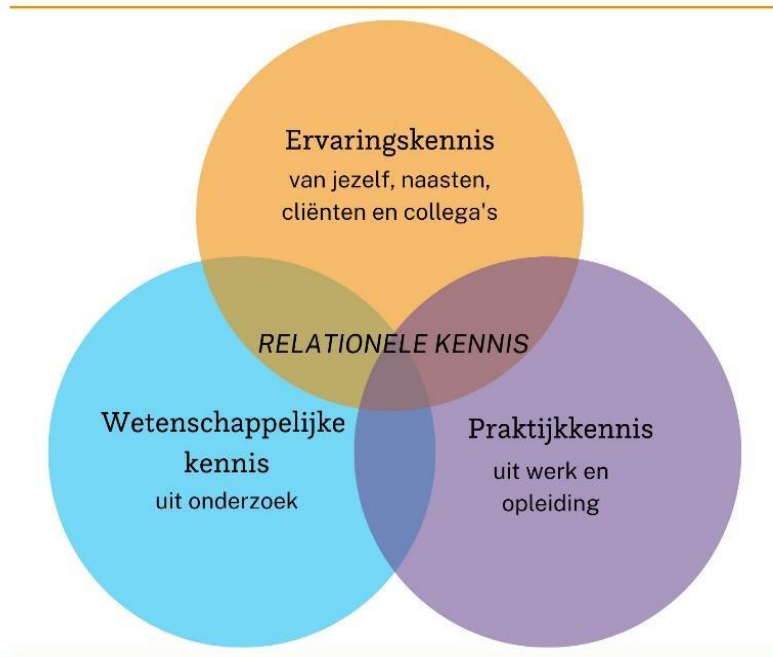
WAT LEES IK WAAR?

	<p>Deel 1: Wat ervaringskennis betekent</p> <p>Hier lees je een beschrijving hoe ervaringen leiden tot ervaringskennis en vervolgens tot ervaringsdeskundigheid. Het hoofdstuk is bedoeld om goed ‘feeling’ te krijgen met het onderwerp en eenzelfde taal te spreken.</p>
	<p>Deel 2: Visie, doel en ambitie</p> <p>In dit hoofdstuk staat de visie zelf: het doel dat we nastreven met het inbrengen van ervaringskennis bij alle geledingen binnen Levvel – en de ambitie waarmee we dit doen. Met daarop aansluitend zes uitgangspunten die doel en ambitie voeden en richting geven.</p>
	<p>Deel 3: Verbinding met praktijk</p> <p>In dit hoofdstuk slaan we vanuit de visie een brug naar de praktijk. Het is een eerste aanzet om de ideeën die in de visie vervat zijn, vorm te geven. Een concrete uitwerking daarvan volgt in een apart werkplan.</p>

Aan het eind van dit document vind je informatie voor als je meer wil weten van, of verder wil met ervaringskennis.

Waarom een visie nodig is

De zorgvisie van Levvel¹ (april 2023) laat geen misverstand bestaan over de waarde van ervaringskennis. Wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis zijn drie gelijkwaardige bronnen van kennis en in combinatie bepalen zij de vorm en inhoud van onze jeugdhulp. Dit is de basis voor kwaliteit: door verschillende bronnen van kennis te verbinden en elkaar te laten aanvullen, willen we de best mogelijke jeugdhulp bieden.

Al in 2010 deed de eerste ervaringsprofessional² haar intrede bij Levvel. Zij trad in dienst bij een van de klinieken van wat toen de Bascule was. In 2017 startte vanuit oud Spirit het project ExpEx, waarmee jongeren die jeugdzorg bij ons hadden ontvangen, getraind werden om hun ervaringskennis te delen en mee te denken hoe de zorg beter kon aansluiten bij hun leefwereld. Ook werden drie ervaringsprofessionals aangenomen bij Spirit. Er volgden jaren van pionieren, zoeken, uitproberen, uitvinden, met soms een botsing of vallen en opstaan... Gaandeweg groeide in de organisatie de waardering voor wat ervaringskennis brengt en ontwikkelden we een steeds helderder idee van hoe ervaringskennis ingebed en ingezet kan worden.

Het is nu tijd die kennis en ervaringen bij elkaar te brengen, te comprimeren en op te schrijven in de vorm van een visie. Een visie die een antwoord geeft op de (vele) vragen die er in onze organisatie bestaan over ervaringskennis, maar vooral ook een visie die richting geeft aan hoe we ervaringskennis op een goede manier delen en bewust inzetten - want dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Veel mensen binnen onze organisatie willen er 'iets' mee en het is goed om hen niet steeds opnieuw het wiel te laten uitvinden.

¹ <https://lev.levvel.nl/thoughts/71542>

² We hanteren in deze visie de term 'ervaringsprofessional' - hoewel ook de term 'ervaringsdeskundige' wordt gebruikt - bijvoorbeeld door de (landelijke) Vereniging van Ervaringsdeskundigen.

Ervaringskennis

bij Levvel

2021

De eerste medewerkers van Levvel worden door het EKT getraind in het benutten van hun ervaringskennis (training: 'Levvelen met ervaringskennis').

2022

Start van het project "Ervaringsdeskundigheid op de klinieken" waarbij 3 ervaringsdeskundigen op de klinieken werken als onderdeel van de teams.

2024

De visie van Levvel op (het benutten van) ervaringskennis 'Weten hoe het voelt' is gelanceerd.

2023

Steeds meer ervaringsdeskundigen starten op verschillende plekken binnen Levvel, zoals in de gebiedsteams en het kwaliteitsteam.

2022

Het EKThuis wordt opgericht: een huiskamer waar ervaringskennis bij Levvel samenkomt. Een locatie voor ontmoeting, re-integratiemogelijkheden en participatie.

Met deze visie laten we zien hoe het werkt als je ervaring mee laat wegen en mee laat klinken - zowel specifiek jeugdhulp gebonden ervaringen alsook andere ervaringen uit het leven.

Het gericht delen of 'inzetten' van de kennis opgedaan uit ervaring is een vak apart of een functie – uitgeoefend door onze ervaringsprofessionals. Tegelijkertijd gaat het om een houding en competentie voor iedereen: van psychiater tot pedagogisch medewerker tot receptiemedewerker, van gedragswetenschapper tot pleegzorgwerker tot bestuurder, van kwaliteitsmedewerker tot P&O-er. Een houding die raakt aan wat we altijd hebben geassocieerd met vakmanschap, presentie en relationeel werken. Een houding die raakt aan de erkenning van het (soms ook kwetsbare) menselijke van ons werk.

'Inzet van ervaringskennis brengt – hoe kan het ook anders – de ervaring in het spel. Het geeft aandacht en erkenning aan wat het betekent om hulp te vragen of te ontvangen, om geen hulp te willen, hoe het is om kwetsbaar te zijn en toch je autonomie te willen behouden, hoe het is om te vechten met het leven, om 'anders' te zijn, het niet te redden in de opvoeding, in steeds weer dezelfde valkuilen te vallen, de schaamte te voelen om wat niet lukt, hoe het is om balans terug te vinden... Dit vanuit de overtuiging dat het 'meenemen' van de ervaring in hoe de hulp geboden wordt, essentieel is. Weten hoe het voelt.'

Voor wie

Deze visie is in de eerste plaats geschreven voor alle collega's bij Levvel, om iedereen te informeren en mee te nemen in dit gedachtegoed.

De visie is niet geschreven voor of vanuit het perspectief van gezinnen en jongeren (het is de visie van Levvel), maar deze visie draait natuurlijk wel om hen. Juist omdat we oor en oog willen hebben voor hun ervaringen en hierin mee-resoneren door ervaringskennis te delen.

Hoe de visie tot stand kwam

We hebben gekozen deze visie gezamenlijk te ontwikkelen met veel collega's vanuit verschillende rollen, omdat we het belangrijk vinden om de visie ook breed (uit) te kunnen dragen met elkaar. We zijn begonnen met een eerste versie te schrijven en die te bespreken in een redactiegroep. Op basis daarvan hebben we een nieuwe versie geschreven die is voorgelegd in drie visiebijeenkomsten met elk een eigen thema:

- **Eigen ervaringen inzetten:** met ervaringsprofessionals en deelnemers aan de training 'Levvelen met ervaringskennis'.
- **Ervaringsprofessional als collega:** met collega's die in een team werken met ervaringsprofessionals, bijvoorbeeld bij gebiedsgericht en in de klinieken.
- **Ervaringskennis als bron in de organisatie:** met collega's van o.a. beleid, HR, communicatie, management en bestuur.

Een derde versie is gemaakt aan de hand van wat in deze bijeenkomsten naar voren kwam en is voorgelegd aan een aantal meelezers: lector Alie Weerman, de coördinator van ExpEx Amsterdam; de Levvel Centrale Cliëntenraad en de participatiegroepen van 't Hart. Een volgende versie is gedeeld met het Directieteam – en daarmee zetten we voorlopig een punt. Voorlopig, want deze visie is niet in beton gegoten. Omdat we door blijven ontwikkelen, herzien we de visie over twee à drie jaar.

'In het werken met ervaringsdeskundigen heb ik verrassende inzichten opgedaan en ik ben er anders door gaan werken. Door ervaringen en ervaringskennis te delen, ontstaat er iets wat je nog groter en toegankelijker zou kunnen maken, namelijk dat vertellen over wat je overkomt in het leven, over hoe het leven loopt, normaal is. Dat maakt dat je elkaar anders benadert en beter begrijpt. Elkaar die ruimte geven is helpend, het gaat beter in de werkrelatie, je kunt openlijker met elkaar sturen. Dat gun ik al mijn collega's.'

Deel 1 - Wat ervaringskennis betekent

'Ervaring is niet wat je overkomt, het is wat je doet met wat je beleefd hebt.'
(vrij naar Aldous Huxley)

Wat betekent het om ervaringen te delen, hoe doe je dit op een manier die helpend is voor jongeren en gezinnen en wat is daarvoor nodig? In dit hoofdstuk beschrijven we de weg naar ervaringsdeskundigheid: wat ervaringskennis is en hoe het op een deskundige manier ingebracht kan worden.

Ode aan ervaringsdeskundigen

'Ervaringsdeskundigen zetten zich – op basis van persoonlijke en gedeelde ervaringskennis – professioneel in voor anderen. Ervaringskennis stoelt op een breed spectrum aan ingrijpende levenservaringen of ervaringen met beperkingen waarbij sociale uitsluiting een van de gevolgen is. De verworven ervaringskennis gaat over hoe je met deze existentiële ervaringen omgaat. Dan gaat het om begrippen als veerkracht, eigen ontwikkeling, ontplooiing, weerbaarheid, herstel en eigen regie. Als mensen hebben geleerd hoe ze die kennis breder kunnen inzetten is sprake van ervaringsdeskundigheid.'

(citaat van de website Vereniging van Ervaringsdeskundigen)

Ervaringen

Ervaringen zijn de sporen die gebeurtenissen, situaties, gedrag van anderen en allerlei omstandigheden in je hebben nagelaten. Het is het herkennen van de impact ervan op hoe je je voelde, wat het met je deed – met een zeker bewustzijn van hoe het je heeft gevormd. Weten hoe het is om moeder of vader te zijn van een kind. Weten hoe het is om het kind te zijn.

Dan hebben we het bij Levvel (en in de jeugdhulp in het algemeen) in eerste instantie vaak over ervaringen van onmacht, onveiligheid en onbegrip. Ervaringen van er niet bij horen. Van 'anders' zijn en niet kunnen 'invoegen'. Hoe ontwrichtend het bijvoorbeeld was om niet begrepen te worden als neurodivergent kind. Verwaarloosd of mishandeld te zijn. Of als gezin in armoede te leven, met schulden – en hoe dat leidde tot schaamte en alleen komen te staan. Los van sociale verbanden, los van de maatschappij. Weten hoe het voelde om je ouders te haten maar ook lief te hebben, je daar geen raad mee te weten. Hoe het was om puber te zijn – met wat een puberbrein aankan en wat helemaal niet. Hoe het was om je machteloos te voelen naar je kind dat je niet meer kon bereiken, je kind dat afdreef naar een wereld die je niet wenste. Ervaringen met ingewikkelde of destructieve relaties in de familie. Hoe het was om een ongezonde 'coping' te hebben die je ook beschermdde. Je afkeer van school en leraren. Je dom voelen. Je waardeloos voelen en je toch staande moeten houden. Hoe het was om er niet meer te willen zijn, of jezelf te willen beschadigen. Of alles en iedereen kapot te willen maken.

Maar zeker gaat het niet alleen om ervaringen van uitsluiting, destructie en ontwrichting. Ervaringen van kracht en hoop vinden zijn er ook en minstens zo belangrijk. Net als

ervaringen met opveren, herpakken, terugveren, het niet opgeven... Hoe je weer balans in je leven wist te vinden. Hoe je zin vond, zin in eten, zin in leven, zin in zorgen voor een dier. Weten hoe het was om van weerloosheid naar weerbaarheid te groeien. Hoe het voelde om volwassen te worden. Ervaringen van verbinding. Met die ene leraar bijvoorbeeld die je écht zag. Dat ging niet alleen om de 'klik', maar kwam ook door de dingen die hij tegen je zei, de manier waarop hij je op je gemak stelde, jou een plek gaf. Ervaringen met je toch even geborgen weten. Ervaringen met zorg. Weten hoe het is om zorg te ontvangen, weten hoe dit kan aansluiten of juist niet, hoe het je verder kan brengen of juist tegenwerkt.

Het is niet altijd makkelijk om ervaringen naar buiten te brengen, om de binnenwereld die in je leeft en woelt, woorden te geven. Ervaringen en herinneringen zijn vaak een soort soep waarvan je pas gaandeweg en beetje bij beetje de ingrediënten ziet. Het 'vastpakken' en verwoorden of verbeelden van ervaringen is iets dat je moet leren en oefenen, vaak door uitproberen met anderen. Het mooie is dat ervaringen delen en (h)erkend worden (over en weer) ook normaliserend werkt. Je bent niet 'raar' dat je dit zo voelt en meemaakt.

Ervaringen van hulpverleners

Alle professionals in de hulpverlening hebben natuurlijk persoonlijke ervaringen. Hen is geleerd - zeker in het verleden - om die ervaringen achter te houden, met het idee dat professionaliteit een zekere distantie vraagt. De persoon achter de professie te veel naar voren brengen zou niet gewenst zijn, omdat het om de cliënt moet gaan, om de degene die zorg vraagt, de jongere of het gezin met een probleem voor wie hulp of behandeling nodig is.

Vanwege de waarde die we toekennen aan ervaringskennis, plaatsen we vraagtekens bij deze opvatting over de relatie van de professional en degene die hulp of behandeling krijgt. De vraag is niet hoe je professionele afstand houdt, maar hoe je professioneel nabij kunt zijn. Het relationele werken waar we bij Levvel voor staan, sluit hierop goed aan. Al blijft het natuurlijk zoeken naar hoe onze professionals persoonlijk nabij kunnen zijn door óók hun eigen ervaring in te brengen.

'Vroeger deelde ik mijn ervaringen pas als ik jongeren beter kende, maar nu doe ik het al tijdens een kennismakingsgesprek. Als ik bijvoorbeeld een puber tegenover me heb die boos is op de wereld, kan ik aansluiten door te delen wat ik zelf wel eens deed vroeger als ik boos was. Het zorgt er meestal gelijk voor dat het ijs is gebroken en dat jongeren dan zelf ook veel meer vertellen.'

Tegelijkertijd is het zo dat professionals vaak niet zelf de specifieke ervaring hebben van degenen die ze hulp of behandeling bieden, niet doorleefd hebben hoe dat voelt. Dat is ook niet altijd nodig. Ervaringen hoeven niet één-op-één te overlappen. Ervaringen delen kan hoe dan ook bijdragen aan het opbouwen van de relatie.

Zomaar in het wilde weg eigen ervaringen delen is nooit de bedoeling, omdat dit belastend en dus schadelijk kan zijn. Het vraagt altijd de afweging of dit voor deze persoon, op dit moment en in deze context helpend is.

Kennis uit ervaring halen

Ervaringen bevatten kennis, maar die kennis eruit halen gaat niet vanzelf. Dat vraagt een proces van verwerking en reflectie, in de eerste plaats op je eigen ervaringen. Kennis uit

ervaring halen gaat over vragen aan jezelf stellen zoals: wat maakte dat ik viel en wat hielp me weer opstaan? Wat was mijn eigen aandeel? Waar kon ik niets aan doen? Want kennis uit ervaring halen gaat tegelijkertijd over jezelf (en anderen) ontschuldigen door de invloed te onderkennen van de omstandigheden die maakten dat je op een bepaald spoor terecht bent gekomen.

'Mijn ervaringskennis zit in de gelaagdheid, heeft allerlei etages. Maar als je die lagen zelf niet kent, dan kan je ze moeilijk zien of lezen.'

Door ervaringen te delen - zelf te vertellen en écht te luisteren naar de ervaringen van anderen (dat wil zeggen: je eigen verhaal even op de achtergrond zetten) - vergroot je je besef van hoe gebeurtenissen en relaties in een leven ervaren worden en impact hebben. Het vergroot je empathisch vermogen en maakt je wakker voor hoe dingen in het leven van de ander doorwerken. Het leert je ook dat wat voor de één goed is, niet per se ook voor de ander werkt. Dezelfde situatie kan de één heel anders ervaren dan de ander - en dat besef is essentieel. Het is daarom goed om over een scala aan ervaringen van jezelf en anderen te beschikken waarbinnen inzicht in verschillen en overeenkomsten kan ontstaan. Dit geeft niet alleen een rijker beeld, maar het draagt ook bij aan normaliseren en destigmatiseren (ik ben niet de enige die...) - en leidt tot collectieve ervaringskennis.

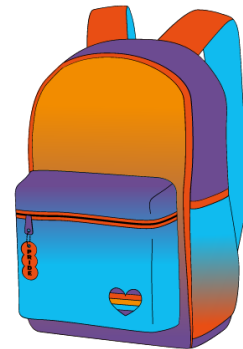
'Vijftien jongeren in dezelfde instelling zijn van mening dat kinderrechten geschonden worden in de gesloten jeugdzorg en dat opsluiten in de isoleer een ongeschikte interventie is. Maar zij kunnen verschillen van mening - en ervaring - over hoe het anders zou moeten. De een wil zelf beslissen wanneer die afgezonderd wil zijn, de ander wil met een knuffel even alleen gelaten worden. De verschillende ideeën en oplossingen samen maken een andere, betere aanpak mogelijk.'

Naast eigen ervaringen en ervaringen van anderen - zijn er ook talloze andere belangrijke bronnen van ervaringskennis, zoals podcasts, films, documentaires, theater, muziek(teksten), literatuur en wetenschappelijke publicaties (over trauma, hechting, criminaliteit, neurodiversiteit, uitsluiting, etc.).

Ervaringsdeskundigheid

Je bent ervaringsdeskundig wanneer je competenties hebt aangeleerd om je ervaringskennis in te zetten. Op allerlei manieren: door te weten hoe het is en wat het betekent om ervaring te delen, sensitief te zijn daarin, te weten wanneer dat helpend is, door ervaringen van anderen te herkennen en daaraan weerklank te bieden, creatief te zijn in verwoorden of anderszins uitdrukken ervan - en anderen daarmee te voeden. Degene die de eigen ervaringskennis deskundig deelt, maakt zo als het ware ruimte vrij voor de ander en diens ervaring. Een ruimte waarin nieuwe inzichten kunnen ontstaan, waarin betekenis en zin gegeven kunnen worden - waarmee ontwikkeling en herstel op gang kunnen komen. Niet alleen is het zinnig om ervaringskennis in te brengen binnen het hulpverleningsproces, ook bij beleidsvorming, methodiekwontwikkeling, personele- en organisatieontwikkeling is dat waardevol.

'Ik vergelijk de weg naar ervaringsdeskundigheid soms met een rugzak. Een rugzak met veel ervaringen. In het begin zijn het vooral eigen ervaringen en zit alles nog door elkaar heen, ervaringen met grote en kleine impact, pijnlijk en minder pijnlijk, verwerkt of onverwerkt. Dan moet je steeds erg zoeken in die rugzak om iets te vinden dat je naar buiten wil brengen in een bepaalde situatie. Dat gaat niet zo vlot en soms pak je ook iets wat je helemaal niet bedoelde. Of je pakt er veel te veel uit. Gaandeweg maak je in die rugzak allemaal vakjes – en je sorteert de ervaringen en herinneringen. Rondom thema's, het vakje 'onbegrepen voelen' bijvoorbeeld. Of het vakje 'steunbronnen'...

Dat maakt dat je in groepen of in situaties veel makkelijker weet waar je moet grijpen om iets naar voren te brengen. En het maakt ook dat je ervaringen van anderen gemakkelijk in je sortering kunt opnemen. Je vult je eigen rugzak dus aan met ervaringen van anderen. Je wordt steeds trefzekerder in weten wanneer je wat uit die rugzak haalt en weten waar je dan moet grijpen. Je wordt ook steeds beter in voelen wanneer je rugzak wat zwaarder is en wanneer wat lichter. En altijd zit er een spiegelkje in die rugzak om naar jezelf te kunnen blijven kijken.'

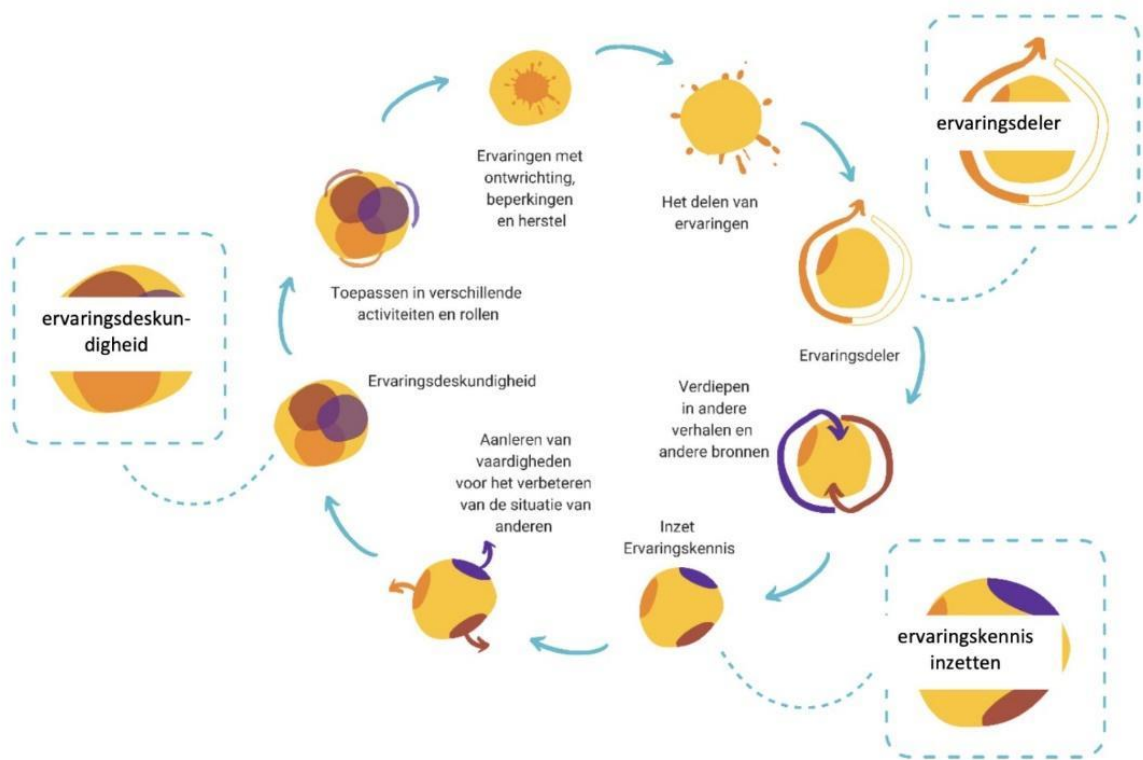
Ervaringsprofessional versus zorgprofessional met ervaringskennis

Wat is precies het verschil tussen een ervaringsprofessional (iemand die ervaringsdeskundig is) en een zorgprofessional met ervaringskennis (ZME'er)? Globaal zou je kunnen zeggen: hulpverleners met ervaringskennis zijn mensen die het delen van ervaringskennis als een extra competentie zien en toepassen in de beoefening van hun vak. Voor ervaringsprofessionals is het hun vak. Zij zijn specialisten in ervaringskennis, experts. Zij zijn hiertoe opgeleid en houden hun competenties en kennis actueel in contact met vakgenoten. In de organisatie zijn ze ook de 'aanjagers' van een houding en cultuur waarin het belangrijk gevonden wordt dat hulpverleners ervaringskennis opbouwen en delen. In samenhang daarmee hebben ervaringsprofessionals een rol in het opbouwen van collectieve ervaringskennis³, in de wetenschap dat vergelijkbare situaties door mensen als (zeer) verschillend kunnen worden ervaren.

Tegelijkertijd moeten we het onderscheid tussen ervaringsprofessionals en hulpverleners met ervaringskennis ook weer niet té groot maken. Ervaringen delen is menselijk en velen doen dit ook kundig. Of we nu ervaringsprofessional zijn of hulpverlener, allemaal zijn we gericht op goede, menselijke zorg.

³ Zie voor het opbouwen van collectieve ervaringskennis ook deel 3 onder 'speerpunten'.

Uiteindelijk zou het mooi zijn wanneer in de organisatie een rijkdom aan ervaringskennis is opgebouwd en iedereen bekwaam is geworden in ervaringskennis delen. Wanneer iedereen bekwaam is, ook in het verbinden van ervaringskennis, praktijkkennis en wetenschappelijke kennis. En wanneer iedereen in de organisatie vanzelfsprekend een breed scala aan ervaringen en perspectieven kan aanboren en er besluiten in beleid moeten worden genomen.⁴ Dan zal de rol van ervaringsdeskundige professionals veranderen, van aanjager naar degene die zorgt dat de kwaliteit van de inzet van ervaringskennis geborgd wordt.

© Windesheim i.s.m. Trias Jeugdhulp

Bovenstaand schema geeft weer dat ervaringen opdoen, kennis uit ervaringen halen en ervaringskennis delen een cyclisch proces is. Ook laat het zien dat dit proces niet hiërarchisch is. Iemand die nog niet het hele schema heeft doorlopen, kan enorm van waarde zijn als ervaringsdeler. Of dat nu een hulpverlener, ervaringsprofessional, of een jongere of (pleeg)ouder met hulpverlening is. Het schema maakt tevens inzichtelijk hoe de verschillende bronnen van kennis samenkomen en ervaringsdeskundigheid vormen.

⁴ Zie ook deel 2 onder 'ambitie'.

Deel 2 – Visie, doel en ambitie

Zoals in het eerste hoofdstuk duidelijk is geworden, zijn er veel redenen waarom ervaringen delen en ervaringskennis inbrengen van waarde zijn. Hier concretiseren we dit in een doel, een ambitie en een zestal uitgangspunten.

Doel en ambitie

	<p>Doel</p> <p>Ons doel is in de eerste plaats veerkracht en ontwikkeling aan te spreken door ervaringskennis te delen, daarbij kwetsbaarheid en psychisch lijden niet uit de weg te gaan, maar die te erkennen en een bedding te geven: hoopverlener te zijn naast de hulpverlener.</p>
	<p>Ambitie</p> <p>Onze ambitie is om de kennis uit ervaringen van veerkracht en kwetsbaarheid mee te nemen in (in principe) alle vormen van jeugdhulp die Levvel biedt en ontwikkelt. We doen dit door wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en kennis uit ervaring in een gelijkwaardige verhouding te wegen en zo 'hoofd, handen en hart' te verbinden. In de hulpverlening, de begeleiding, de therapie, maar ook in de onderlinge samenwerking met adviseurs, onderzoekers, P&O medewerkers, facilitair, receptiemedewerkers, etc. Alle collega's van Levvel hebben waardevolle ervaringskennis die gedeeld en benut kan worden.</p>

NB: we spreken liever van veerkracht en ontwikkeling, dan van herstel. Dit omdat 'herstel' zo direct geassocieerd is met ziekte en disfunctioneren. Die associatie willen we vermijden.

Uitgangspunten

We hebben zes uitgangspunten geformuleerd die doel en ambitie voeden en die de waarden benoemen van waaruit we koersen:

1. De-stigmatiseren en normaliseren van psychische kwetsbaarheid, 'anders' zijn, machteloosheid en lijden door dit bespreekbaar te maken: alles mag er zijn!
2. Gericht aandacht hebben voor veerkracht en ontwikkeling die in ervaringskennis besloten liggen.
3. De hulpverlening menselijk, gelijkwaardig en toegankelijk laten zijn.

4. Recht doen aan kinderen, jongeren, gezinnen en verzorgers door hun ervaring en perspectief nadrukkelijk een plek en positie te geven – tot uitgangspunt te maken.
5. Het vermogen tot empathie versterken én het besef dat de ervaring van de een niet perse de ervaring van de ander is. Wanneer iemand een andere ervaring of achtergrond heeft, zijn we geïnteresseerd en solidair.
6. De verborgen, potentiële kennis in onze organisatie benutten. Veel medewerkers van Levvel hebben ervaring met ontwrichting in het leven en het is goed wanneer we ons meer bewust worden van dit kennispotentieel.

‘Relationeel werken is bij Levvel de basis. En dat is een sterke basis voor ervaringskennis meenemen naast wetenschappelijke kennis en praktijkkennis. Mét het bewustzijn dat ervaring delen altijd een functie moet hebben.’

Vele verschijningsvormen

Ervaring als kennisbron naar voren brengen en benutten gebeurt in verschillende rollen, op verschillende manieren, overal in de organisatie. Dit begint uiteraard met aandacht voor de ervaring van de mensen die we voor ons hebben: de (pleeg)ouders, verzorgers, kinderen en jongeren. Er werken ervaringsprofessionals in de teams van de acute en intensieve zorg, bij jeugd & veiligheid, in enkele gebiedsteams en ervaringsprofessionals worden betrokken bij onderzoek en bij de ontwikkeling van nieuwe methodieken... Iedereen binnen Levvel kan een aanvraag indienen om gekoppeld te worden met een ervaringsprofessional om diens input te benutten.

We hebben een compilatie gemaakt van uitspraken van vele collega's (allen ervaringsprofessionals of collega's die de training 'Levvelen met ervaringskennis' hebben gevolgd). Ze laten de vele gezichten en verschijningsvormen zien van ervaringskennis en hoe die doorwerkt.

‘Ik merk dat jongeren zich soms verbazen over mijn openheid. Als reactie hierop zoeken ze zelf sneller toenadering en durven ze meer te vertellen. Ouders hebben ook meer vertrouwen in mijn handelen hierdoor. En collega's durven vragen te stellen aan mij, als ze een worsteling van een jongere moeilijk begrijpen.’

‘Ik zie ervaringsprofessionals als bruggenbouwers, vanuit meerzijdige partijdigheid. Ook zijn ze vaak een tolk, door het moeilijk verwoordbare toch woorden te geven. Ze kunnen bondgenoot en rolmodel zijn, omdat ze laten zien dat het echt kan, dat het echt mogelijk is om te groeien en je te ontwikkelen. Iemand te zijn. Dat is hoopvol.’

‘Als ervaringsprofessional ben je een stille kracht. Het gaat over de waarde van crisis ervaringen doorleefd hebben. Je bent daar zelf geweest, in die pijn, angst en eenzaamheid. Je bent in die diepte en donkerte geweest en van daaruit heb je het vermogen ontwikkeld om ruimte te geven aan de pijn van de ander. Die te zien zonder het contact met jezelf te verliezen.’

'De pijn mag er zijn én er moet iets meer zijn: hoop. We zijn hoopverleners in plaats van hulpverleners.'

'Een ervaringsprofessional brengt iets unieks in binnen de kliniek. Niets is zo overtuigend als ouders zien dat er iemand is die net als hun kind, ook in zo'n moeilijke en ontzettend nare fase heeft gezeten. Alleen al de aanwezigheid van de ervaringsprofessional biedt hoop. Die aanwezigheid zegt: er komt een einde aan de crisis, er is van alles mogelijk na zo'n fase. Hoe hoopvol is dat?!'

'Als het helpend is, deel ik mijn eigen ervaringen met de jongeren. Dan vertel ik een stukje over mijn ervaring met paniekaanvallen, angst, ADHD, hoe ik mij onbegrepen heb gevoeld. Ik deel mijn gevoel, maar ook hoe ik hiermee om ben gegaan. Hoe ben ik er bovenop gekomen? Waar worstel ik nog steeds wel eens mee? En niet te vergeten, soms is het ook gewoon heel zwaar en lijkt de weg naar herstel heel lang. Ik probeer erkenning te bieden, hoop, en een schouder.'

'Ik ben opgegroeid met een verslaafde ouder en heb vanaf mijn puberteit 11 jaar lang een ongezonde relatie gehad met een jongen. Bij zijn familie vond ik een thuis. Zijn zusje werd mijn beste vriendin en zijn moeder stond letterlijk dag en nacht voor me klaar. Dankzij haar heb ik een veilige plek gehad waar ik altijd mijn verhaal kwijt kon, dankzij haar kwam ik niet in de financiële problemen én het allerbelangrijkste: zij kende mij en mijn familie, ze wist waar ik vandaan kwam. Zonder oordeel, met veel compassie. Daarom weet ik als geen ander hoe belangrijk een netwerk is en houd dat ook altijd in gedachten bij de jongeren en gezinnen met wie ik werk.'

'Toen mijn relatie over ging en ik daardoor niet lekker in mijn vel zat, deelde ik met een jongere dat ik misschien even minder scherp was door de relatiebreuk en het verdriet wat dit met zich meebracht.

De dag erna, toen ik weer dienst had, had zij een chocoladehart voor me gehaald, omdat haar vriendinnen dit bij haar gedaan hadden toen haar verkering uit ging en zij gunde mij ook de liefde, ook al was het niet in een relatie. Hierna deelde zij veel meer met mij over haar liefdesleven en dilemma's waar ze tegenaan liep. Toen de hulp afgerond werd, hebben we samen een chocoladehart opgepeuzeld, we verdienen allemaal liefde, ook als die niet van een partner is. Dan maar vooral veel zelf- en naastenliefde!'

'Op de afdeling speelde de vraag of ze ramen in de deuren van de kamers zouden plaatsen, zodat er gecontroleerd kon worden of de jongeren veilig waren. De ervaringsprofessional was hier heel stellig in. Niet doen, het voelt namelijk onwijs onmenselijk dat andere mensen jou kunnen zien, terwijl je ook privé nodig hebt. Dit werd uiteraard door het hele team overgenomen, met enige schaamte. Ze verontschuldigde zich dat ze überhaupt over die ramen hadden willen nadenken.'

'Bij ons werd er 's nachts een jongere opgenomen. Het team wilde haar om 10 uur de volgende ochtend wekken, om de dagstructuur vast te houden. Het was met de beste bedoelingen. De ervaringsprofessional stelde vanuit haar eigen ervaring de vraag: waarom zou je deze jongere wekken, laat haar lekker uitslapen! Het was goed dat zij stelling nam. Niemand kan de eigen ervaring betwisten, die werd geaccepteerd en het leidde tot een waardevol gesprek.'

‘Tijdens casuïstiek moesten collega’s soms stoom afblazen over ‘die moeilijke borderline moeder’ of ‘die achterlijke alcoholist’. Soms miste het respect voor zo iemand die natuurlijk ook gezien wil worden als mens, met alle machteloosheid en wanhoop in het gevecht met zijn of haar leven. Ik was aan het overleven in mijn vak omdat dit stuk er niet mocht zijn, dat maakte het extra beschadigend. Het raakt jezelf, je interne kompas van rechtvaardigheid. En tegelijkertijd wil je ook niet uit de groep vallen. Iedereen heeft het verlangen om gezien te worden. Ik deed het toen onbewust, maar nu bewust, ik let op mijn taal.’

‘Sinds het eerste gesprek met een van onze ervaringsprofessionals loop ik rond met de vraag: hoe komen we op een punt dat al onze collega’s zich vrij voelen om open over hun eigen ervaringen te zijn? Ik heb nog geen antwoord op die vraag. Maar wat ik wel doe is zelf, in mijn team, vertellen wat me bezighoudt, wat onze kinderen bezighoudt. Gewoon, in de vergadering, als ik daartoe een aanleiding voel.’

‘Ik deel mijn eigen ervaring vaker tijdens kennismakingsgesprekken met collega’s. Ik merk dat het het ijs breekt en de ander ruimte geeft om ook kwetsbaar te zijn. Ik hoop dat steeds meer collega’s zo ook de ruimte voelen om hun ervaring te delen en hun ervaringskennis te ontwikkelen.’

‘Vanuit mijn rol als directeur zorg word ik soms gevraagd om aan te sluiten waar betrokken hulpverleners, teamleiders, gedragswetenschappers en daardoor ook (pleeg)gezinnen en kinderen en jongeren vastlopen. En hulp daardoor niet, onvoldoende of te laat wordt geboden. Onlangs hadden we een bespreking waarbij hechting van een pleegzorgjongere speelde, en de huidige thuissituatie niet meer volstond, maar ook geen goede opvolging beschikbaar was. Ik heb toen mijn eigen ervaring ingebracht, vanuit adoptie, hechting en hoe lang dat heeft doorgespeeld en nog steeds doorspeelt in mijn leven. Ik vond dit best heel spannend om te doen, en kwetsbaar ook, omdat ik dan niet vanuit mijn ‘veilige’ rol reageer maar vanuit mijn persoonlijke geschiedenis. Daarnaast kan ik mijzelf dan op inhoud ook niet kundig genoeg voelen om zoiets in te brengen, ook al heb ik de titel directeur zorg. Ik ben geen gedragsdeskundige of psycholoog. Maar mag ik als beleidsmaker/manager/directeur wel iets vinden van zo’n inhoudelijk voorbeeld? Heb ik wel voldoende theoretische basis om deze uitspraak te doen?’

Dus als ik dat al heb, dan kan ik het mij voorstellen dat dit voor een ervaringsdeskundige in een team voor jeugdhulpverleners nog een stuk spannender is. En juist daarom is het belangrijk dat ik het doe en erover deel, zodat het hopelijk ook een deur opent voor andere collega’s om waar passend en/of nodig ook hun eigen ervaringskennis in te brengen als professional.’

Diverse onderzoeken (oudere en meer recente) naar betekenis van ervaringsprofessionals in de jeugdhulp benoemen diverse betekenissen of functies. Een systematisch literatuuronderzoek van Leiden University Medical Center uit 2022⁵ geeft bijvoorbeeld de volgende indeling:

⁵ de Beer, Nootboom, van Domburgh, de Vreugd, Schoones en Vermeieren (2022)

- **Verbinden:** Ervaringsdeskundigen hebben zicht op de leefwereld van jongeren en gaan vanuit gedeelde ervaringen een gelijkwaardige verbinding aan met jongeren.
- **Emotionele steun:** Door eigen doorleefde ervaringen hebben ervaringsdeskundigen vaak meer begrip en compassie om jongeren met gelijksoortige ervaringen bij te staan.
- **Belangen behartigen:** Ervaringsdeskundigen dragen bij aan het verminderen van stigma in de maatschappij.
- **Onderzoeken:** In wetenschappelijk onderzoek draagt ervaringsdeskundigheid bij aan de ontwikkeling en implementatie van onderzoek dat aansluit bij de doelgroep.
- **Onderwijzen:** Als rolmodel assisteren ervaringsdeskundigen jongeren bij het aanleren van herstelvaardigheden en geven ze inzicht in het herstelproces aan zorgprofessionals.
- **Navigeren & plannen:** Ervaringsdeskundigen assisteren jongeren bij het vinden van passende hulp, (persoonlijke) doelen en bijvoorbeeld bij de overgang naar volwassenen psychiatrie.

Waar het schuurt

In sommige situaties telt de ene kennisbron opeens toch meer dan de andere. Onder druk van tijd en geld sneuvelt de inzet van een ervaringsprofessional in een team of kliniek nog wel eens. Of kan de wetenschappelijke kennis in bepaalde situaties niet goed ruimte maken voor ervaringskennis.

‘We merken dat er voor het werken met ervaringsprofessionals binnen de teams geen extra financiële ruimte komt in de begroting. De formatieruimte blijft over het algemeen gelijk. Maar als de visie van het team en de organisatie is dat de inzet van een ervaringsdeskundige binnen een team waardevol is, dan zul je met elkaar moeten kijken hoe je dit kunt inregelen binnen het team. Dit zal aan het begin pijn doen, omdat er minder ruimte is voor een andere collega, maar in het vervolg levert dit juist wat op.’

‘Bij een casuïstiekbespreking werd ik, ervaringsprofessional, ooit gevraagd om de ruimte te verlaten omdat het over een complexe zaak ging die privacy gevoelig was. De collega’s gingen hierin mee. Mijn inbreng werd toen blijkbaar niet als volwaardig gezien.’

‘Ik merk dat het in ons team lastig is om de waarde van ervaringsdeskundigheid tot diens recht te laten komen en dit goed te faciliteren. Iedereen vindt het mooi en waardevol, maar ondertussen praten we nauwelijks over onze eigen ervaringen. Ik weet niet welke collega ik mag vragen om vanuit diens ervaring een keer mee te gaan naar ‘mijn’ jongeren.’

‘Ik had eerlijk gezegd wel een bias richting ervaringsdeskundigen. Hoe kan de ervaring van een ervaringsprofessional breed toepasbaar zijn in een andere

situatie? En gaan mensen die zelf zo veel te verwerken hebben, hun ervaring niet op anderen projecteren? Dit visiestuk geeft daar deels een antwoord op, maar neemt de bias niet helemaal weg, er blijft een spanningsveld.'

'Ik dacht eerst dat er hiërarchie was als het gaat om bronnen van kennis: dat de wetenschap het vaak won van de ervaringskennis bijvoorbeeld. Maar deze bronnen zijn steeds meer gaan overlappen: professionals met praktijkkennis hebben ook ervaringskennis bijvoorbeeld. Mijn hypothese is nu dat er geshopt wordt uit de bronnen van kennis: spreekt de wetenschap onze aanpak tegen?

Dan kiezen we liever een andere bron van kennis. Of bevestigt een ervaringswerker ons eigen plan, dan kiezen we die persoon als onderbouwing liever dan collectieve ervaringskennis waaruit net wat anders blijkt. Samen moeten we dus niet alleen scherp zijn op de gelijkwaardigheid van de bronnen van kennis, maar ook dat er geen sprake is van cherrypicking om ons eigen gelijk kracht bij te zetten.'

'We zijn ervaringsdeskundigheid aan het professionaliseren, maar laten we daarin vooral niet doorslaan. We moeten anderen niet diskwalificeren omdat ze geen ervaringsprofessional zijn. Anderen kennen ook ontwrichting, vaak is het de reden dat zij het vak in zijn gegaan. Het mag dus niet tegenover elkaar gezet worden, we willen inbrengen van ervaringskennis juist omarmen.'

Overigens kan 'cherrypicking' plaatsvinden vanuit alle drie de kennisbronnen. Het projecteren van het eigen referentiekader is een valkuil van iedereen - voor wetenschappers, professionals én ervaringsprofessionals. Elke keer dat dit soort schuringen en 'cherrypicking' optreden, zullen we dit op tafel moeten leggen en hierover het gesprek voeren, elkaar open bevragen. Daarbij is het belangrijk dat alle drie de perspectieven ook aanwezig zijn bij dat gesprek.

'Wetenschappelijke kennis gaat over 'gemiddelden' en 'algemene theorieën'. De gemiddelde mens bestaat niet. Maar als we weten dat een wetenschappelijke theorie 'de voorlopig beste verklaring' voor iets is, moeten we dat serieus nemen. Tegelijkertijd moet getoetst worden in hoeverre deze specifieke situatie met dit unieke gezin en deze unieke jongere en ouders misschien een uitzondering zijn op die algemene theorie. Praktische professionele kennis is hoe iets 'meestal goed werkt'. Ook hier is het van belang om je steeds te verdiepen in de complexe leefwereld van deze jongeren/ouders en hun behoeften. In feite moet ervaringskennis eerste bron zijn, in de zin dat de andere bronnen moeten aansluiten bij de leefwereld. De andere bronnen (wetenschap en professionele praktijkbronnen) zijn waardevolle hulpbronnen, maar uiteindelijk moet altijd bekeken worden in hoeverre dit aansluit bij de ervaringen van deze specifieke personen. Dit is een belangrijke taak van de ervaringsprofessional: ruimte geven aan ervaringen, deze hoorbaar maken.'

(citaat van Alie Weerman, psycholoog en lector GGZ en Samenleven, hogeschool Windesheim)

Deel 3 - Verbinding met de praktijk

Programma Ervaringsdeskundigheid

Na jaren pionieren vanuit het Ervaringskennisteam (EKT) heeft Levvel in 2023 het Programma Ervaringsdeskundigheid in het leven geroepen. Opdracht van het Programma is om deze visie 'Weten hoe het voelt' binnen (en waar mogelijk of nuttig ook buiten) Levvel in de praktijk te brengen, de kernwaarden ervan uit te dragen en daarmee 'ervaringskennis' als volwaardige kennisbron neer te zetten en (verder) te ontsluiten.

Het Programma wordt uitgevoerd door de leden van de Vakgroep Ervaringsdeskundigheid. Plus een kleine, variabele kring van ambassadeurs daaromheen die de training 'Levvelen met ervaringskennis' hebben gevolgd en/of zich hebben gecommitteerd aan het Programma: een rol nemen in de uitvoering van een of meerdere van de Programmalijnen (zie onder).

De Vakgroep Ervaringsdeskundigheid

De Vakgroep Ervaringsdeskundigheid bestaat uit alle ervaringsprofessionals en andere collega's die geregistreerd staan op het Registerplein.⁶ Daarnaast kent de Vakgroep aspirant-leden die de intentie hebben zich te registreren, waaronder stagiaires en medewerkers die re-integreren.

Kwaliteitssysteem voor Ervaringsdeskundigen

De toegenomen waardering van ervaringsdeskundigheid vroeg om de ontwikkeling van een landelijk kwaliteitssysteem. Een systeem dat de kwaliteit van de inzet van ervaringsdeskundigen regelt, borgt, bewaakt en verbetert en dat tevens ontwikkelmogelijkheden biedt voor beroepsbeoefenaars en het vak verder helpt.

Bij onderdelen van het Kwaliteitssysteem hebben ervaringsprofessionals van Levvel meegedacht. Bijvoorbeeld bij de Generieke module en het BeroepsCompetentieprofiel. Daarnaast zijn leerplannen ontwikkeld en een Beroepscode.

Ervaringsdeskundigen kunnen zich registreren in het Registerplein, waarmee ze hun competenties aantonen en blijven ontwikkelen. Bij Levvel vinden we het belangrijk dat onze ervaringsprofessionals geregistreerd zijn, dus dat zij een opleiding ervaringsdeskundigheid hebben gevolgd die hiervoor nodig is.

Lees meer over het kwaliteitssysteem: www.vved.org/kve

⁶ Het Registerplein beheert 14 beroepsregisters in het sociaal domein, waaronder ervaringsdeskundigen.

Kerntaken

In lijn met de vier kerntaken van het Beroepscompetentieprofiel Ervaringsdeskundigheid 2022, is het van belang om vaardigheden die nodig zijn voor de implementatie van ervaringskennis en ervaringsdeskundigen te benadrukken. Deze kerntaken vormen een raamwerk dat een breed spectrum aan vaardigheden omvat: van het faciliteren van een persoonlijke ontwikkeling, tot het bevorderen van gelijkwaardige zorg, het beïnvloeden van beleid voor meer empowerment en diversiteit, en het versterken van het vakgebied.

De vier kerntaken zijn:

- Ruimte maken voor ervaringskennis bij het herstel of de persoonlijke ontwikkeling van mensen die ontwrichtende situaties en de gevolgen daarvan ervaren
- Bevorderen van persoonsgerichte, gelijkwaardige en toegankelijke zorg, ondersteuning en dienstverlening
- (Beleids)beïnvloeding van de systeemwereld om die dienend te maken aan de leefwereld om zodoende empowerment, diversiteit en inclusie te bevorderen
- De eigen en collectieve ervaringskennis inzetten ter versterking van het vakgebied en de positionering van het beroep

Momenteel werken er 10 ervaringsprofessionals binnen Levvel en we willen dit aantal organisch laten groeien opdat meer teams kunnen samenwerken met een ervaringsprofessional - en de ervaringsprofessional een vaste discipline is binnen de multidisciplinaire teams.

We zorgen voor een diverse samenstelling van de vakgroep qua achtergrond, perspectief en ervaring. Dit om een breed begrip en inclusieve benadering van de thema's waaraan we werken te bevorderen. De organisatiestructuur van de vakgroep, inclusief rollen, verantwoordelijkheden en besluitvormingsprocessen, bepalen we gezamenlijk om ruimte te bieden voor groei en aanpassing aan nieuwe ontwikkelingen en inzichten.

Opdracht Vakgroep Ervaringsdeskundigheid

De vakgroep is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van best practices, het delen van kennis en het ondersteunen van de implementatie van ervaringskennis. Dit als belangrijk onderdeel in het versterken van onze capaciteit om empathische zorg te leveren die echt aansluit bij de behoeften van de jongeren en gezinnen die bij Levvel in zorg komen.

Taken en activiteiten van de Vakgroep zijn onder meer:

- Vakkennis up-to-date houden en kennisontwikkeling
- Collectieve ervaringskennis verzamelen en verspreiden
- Methodisch werken, bijvoorbeeld met *appreciative inquiry*
- Methodes ontwikkelen als een ontwikkelingsgerichte intake
- Praktische richtlijnen ontwikkelen en *best practices* verzamelen
- Evaluatie van de samenwerking en aanpak
- De beroepscode in ere houden en elkaar hierop blijven aanspreken
- Gezamenlijke intervisie

Functiebeschrijving ervaringsprofessional

Eind 2024 zijn functiebeschrijvingen voor ervaringsprofessional beschikbaar met drie niveaus. Deze zijn opgesteld in lijn met de CAO Jeugdzorg en in het functiehuis van Levvel opgenomen.

De functiebeschrijvingen zijn opgesteld voor ervaringsprofessionals die zuiver en alleen in die functie werkzaam zijn. Daarnaast zijn binnen Levvel in toenemende mate ervaringsprofessionals werkzaam in andere functies, zoals beleidsmedewerker, onderzoeker, gedragswetenschapper, etc.

Programmaliijnen

Om een brug te slaan vanuit de visie naar de praktijk, beschrijven we een aantal programmaliijnen waar het Programma Ervaringsdeskundigheid zich de komende tijd op wil richten. Die zijn op te vatten als een eerste vertaling van idee naar aanpak, van denken naar doen.

Deskundigheid van collega's en ervaringsprofessionals bevorderen

Bewust en bekwaam inzetten van ervaringskennis, zodat dit ten goede komt aan de behandeling of begeleiding, vereist opleiding, training en oefening. Hiervoor hebben we een menukaart gemaakt, deze is [hier op Lev](#) te vinden:

'Ik heb gemerkt tijdens de training hoe mooi en waardevol het is dat we als collega's onder elkaar spreken over onze ervaringen, over onze krachten én kwetsbaarheden. Ik ben een stuk bewuster geworden van hoeveel kennis en levenservaring een ieder binnen Levvel met zich meedraagt en hoe zonde het eigenlijk is daar nog weinig mee te doen.'

MEP (medezeggenschap, ervaringskennis, participatie) verder ontwikkelen

Levvel werkt met jongeren en gezinnen samen om de zorg te verbeteren. Op individueel niveau in de dagelijkse begeleiding, en op collectief niveau via diverse vormen: in de participatiegroepen ('t Hart), raden (kinder-, jongeren-, pleegouder- en ouderraad), bij bijeenkomsten en oudercafés, met behulp van panels en door middel van vragenlijsten en enquêtes.

Ervaringskennis bij personeelszaken inbrengen

Bij werving en selectie/aannamebeleid, bij vormgeving van 'onboarding', bij herstelgericht re-integreren van medewerkers.

'Nadat ik een jaar ziek thuis was geweest, uitgevallen door een depressie, angst- en slaapstoornis, was het weer tijd om te re-integreren. Dit mocht ik gelukkig op een zelf uitgekozen plek doen en niet in mijn functie van destijds. Omdat ik al heel lang en heel graag mijn ervaringen wilde inzetten om anderen te ondersteunen heb ik toen contact opgenomen met het EKT en mocht ik re-integreren bij het EKThuis. Wat een warm welkom, wat een oase van her- en erkenning was dat. Ik voelde me weer 'normaal'. Het was normaal om een

psychische kwetsbaarheid te hebben en hierover praten. Delen is écht helen, het heeft mij enorm geholpen in mijn herstel. Ik heb de training 'Levvelen met ervaringskennis' gevolgd en daarna ook nog een andere training. Inmiddels ben ik ook geregistreerd op het registerplein. Mijn kwetsbaarheid is mijn kracht geworden!

Onderzoek en methodiekontwikkeling

Onderzoek naar de toepassing van ervaringskennis en ontwikkeling van methoden die bestaande interventies aanvullen.

Collectieve ervaringskennis opbouwen

Op diverse manieren vergroten en verruimen we de kennisbron die ervaring is:

- Tijdens de training 'Levvelen met ervaringskennis' bouwen we collectieve ervaringskennis op door onderling ervaringen uit te wisselen.
- Door te stimuleren dat collega's hun ervaringskennis delen, bijvoorbeeld door in hun profiel op Lev niet alleen hun werkervaring maar ook hun levenservaring te vermelden.
- Door groepen collega's te vormen die elkaar weten te vinden op basis van hun ervaringskennis, bijvoorbeeld een netwerk van neurodivergente collega's.
- Expliciet de (rauwe) ervaringsverhalen en belevingswerelden horen van jongeren, ouders en professionals en hierover met elkaar in gesprek gaan.
- Door medewerkers die zich inzetten en positioneren binnen Levvel om het delen van ervaringskennis te stimuleren, bijvoorbeeld door events te organiseren om collega's geïnformeerd en geprikkeld te houden.
- Door ervaringsverhalen op ons kennisplatform Levvel Up te delen worden die beter zichtbaar en vindbaar, worden ook rode draden of grote thema's daarin naar boven gehaald.

Zo gaat deze kennisbron steeds meer stromen, wordt die beter beschikbaar binnen Levvel en kunnen we ervaring die kennis steeds beter en gericht delen.

'Het zou mooi zijn als we - als we een keer kennis over verslaving willen hebben in ons team - op Lev gemakkelijk een collega kunnen vinden die daar zelf ervaring mee heeft.'

Netwerksamenwerking versterken

We werken vanuit het Programma Ervaringsdeskundigheid nauw samen met andere afdelingen en collega's binnen Levvel, zoals Levvel Learn, kennisnetwerken, etc. Verder zoeken we ook extern samenwerkingsmogelijkheden met o.a. Thuis voor Noordje, W in de wijk en ADAMAS.

Communicatie

Door middel van verschillende communicatiematerialen (tekst, video en podcast) en het organiseren van events wordt de impact en waarde van onze inzet van ervaringskennis en samenwerking met wetenschappelijke en praktijkkennis zichtbaar.

We hebben video's ontwikkeld die gebruikt worden in allerlei trainingen, waaronder:

'Levvelen in de jeugdhulp: alles wat we delen'

De kracht van kwetsbaarheid in cliëntcontact (gespreksvideo)

Destigmatisering in de organisatie (gespreksvideo)

Samenwerken in het team (gespreksvideo)

Het EKThuis

ALS CENTRALE PLEK

Het EKThuis is een centrale plek waar alles en iedereen samenkomt wat met ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid te maken heeft. Dit is de locatie voor ontmoeting, re-integratiemogelijkheden vanuit herstelgericht werken, en participatie.

Het is een gezellige huiskamer waar herstelgerichte activiteiten, workshops, participatiegroepen, trainingen vanuit ervaring, ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid worden verricht. De participatiegroepen van 't Hart komen hier samen, en projecten worden vanuit dit Thuis opgestart door jongeren en ouders zelf. Idealiter komen er in het werkgebied van Level meer van deze locaties.

Voor als je hiermee verder wil

Wanneer je naar aanleiding van deze visie denkt: 'hier wil ik meer van weten, hier wil ik meer mee doen', dan vind je in de Ervaringskennis groep op Lev meer informatie:

Je kunt binnen LEO ook zoeken op 'ervaringskennis' voor verschillende video's, artikelen en trainingen.

Mailen kan ook: e.k.thuis@levvel.nl

Colofon

De visie is in verschillende versies geschreven door Karin Schaafsma en Mannus Boote.

Het redactieteam werd gevormd door:

- Annette da Graca
- Daniëlle Hoogdorp- Degenars
- Diantha Voskuijl
- Esther de Ruigh

Vormgeving

- Esther de Ruigh

Meedenkers tijdens de visiebijeenkomsten en/of daarbuiten die hun ervaringen deelden en hun plek vonden in deze visie:

- Angela Driessen (communicatie)
- Anne-Claire Beernink (directeur)
- Annemiek Meurs (kwaliteit)
- Anouk Stilkenboom (medezeggenschapsraden)
- Alie Sprukkelhorst (P&O)
- Caroline Smakman (kwaliteit, fondsenwerver)
- Daan Gort (overgang naar volwassenheid)
- Diana Lauwers (ambulant begeleider, gebiedsteam Amsterdam-Noord)
- Esmaralda de Haan (Qpido)
- Folkert Borstlap (vakmanschap/presentie, intervisor)
- Guido Hannessen (ervaringsprofessional)
- Jannike Oltmans (vakmanschap/presentie, intervisor)
- Jorijn Tragter (directeur)
- Kaya Stok (vakmanschap/presentie)
- Laura Klop (ervaringsprofessional)
- Leanthe van Harten (directeur)
- Lorette van der Werf (zorgprofessional met ervaringsdeskundigheid)
- Lucia Fijlstra (HRM)
- Marieke Visser (pleegzorg)
- Mariëtte Verhoef (bestuur)
- Marjan Besemer (Levvel Learn)
- Marjon Dekker (ouderbegeleider + Ambulant sociotherapeut)
- Miriam Janssen (vakmanschap/presentie, intervisor)
- Nanda van Nugteren (kwaliteit)
- Nick Goddard (Kinder- en Jeugdpsychiater)
- Nina Spronk (sociotherapeut)
- Patrick Snoek (directeur)
- Pomme van Warmerdam (Programmameier digitale zorg)
- Suus Nicolay – Bleeker (overgang naar volwassenheid)
- Vesna Markovic (kwaliteit)

Na laatste leesronde:

- ExpEx, Levvel's cliëntenraden en participatiegroepen 't Hart
- Alie Weerman (lector en mede ontwikkelaar van de visie Ervaringskennis Trias)